

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3276/2021. (VII. 7.) AB VÉGGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.291/2019/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybírószágról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal élt az Alkotmánybíróság előtt, a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.291/2019/7. számú ítéletének a viszontkeresetre vonatkozó rendelkezése vonatkozásában, annak alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérve. Álláspontja szerint a kifogásolt kúriai döntés a viszontkereset vonatkozásában sérti az indítványozónak az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével, a II. cikkével, továbbá a VI. cikk (1) bekezdésével és a IX. cikk (4) bekezdésével biztosított emberi méltósághoz való jogát, továbbá az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével biztosított személyes adatai védelméhez való jogát, az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát annyiban, hogy a Kúria – nézete szerint – elvonta a Fővárosi Ítéltábla kizárólagos hatáskörét, és hatáskör nélkül hozta meg döntését, és ezáltal elvonta a jogerős (másodfokú) ítélettel szembeni felülvizsgálathoz, rendkívüli jogorvoslat-hoz fűződő alapjogát is, sértve ezzel az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslat-hoz való jogát, továbbá a támadott döntés sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmához való jogát. Egyben kérte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. (az indítványozó nem jelölte meg, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény, a továbbiakban: régi Pp., avagy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény, a továbbiakban: Pp.) 426. § (1) bekezdése (tartalma alapján a Pp.) és az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján függessze fel a végrehajtást, ennek hiányában a 61. § alapján hívja fel az elsőfokú bíróságot a végrehajtás felfüggesztésére [ezt elsődlegesen az (1) bekezdés a) pontjára, másodlagosan a b) illetve c) pontok alapján kérte].
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a kúriai döntés tényállása alapján a következőképpen foglalható össze. Jelen ügy alapjául szolgáló per felperese és alperese (aki a jelen alkotmányjogi panasz indítványozója) között az elmúlt években számos közigazgatási, polgári peres, illetve büntetőeljárás volt folyamatban, melyekben a felek a különböző beadványokban egymás személyét illetően gyakran erőteljes kifejezéseket használtak.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló per keresetében a felperes annak megállapítását kérte, hogy az alperes a 2017. május 16-án benyújtott és a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) előtt 1.Bpk.11507/2017. számú feljelentésében tett közléseivel megsértette a jó hírnév és becsület védelméhez, valamint az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait. Kérte az alperes további jogsértéstől történő eltiltását, valamint elégtétel adására és 300 000 Ft sérelemdíj megfizetésére való kötelezését. Az alperes a kereset elutasítását kérte és viszontkeresetet terjesztett elő, melyben annak megállapítását kérte, hogy a felperes a PKKB 20.B.11.407/2015/13. számú tárgyalási jegyzőkönyvében, valamint a Youtube-ra feltöltött videóban tett közléseivel megsértette a becsületét, jó hírnevét és emberi méltóságát, kért továbbá a felperes 2 400 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezését. A felperes a viszontkereset érdemi vizsgálat nélküli elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy az a keresettel nem azonos jogviszonyból származik, azzal összefüggést nem mutat és beszámításnak nincs helye. Továbbá kérte annak érdemi elutasítását.
- [4] Az elsőfokú bíróság ítélete a keresetet és a viszontkeresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 30 000 Ft plusz ÁFA perköltséget, valamint rendelkezett az elsőfokú eljárási költség és az illeték viseléséről.
- [5] Az elsőfokú ítélet indokolásában kifejtette, hogy az alperes feljelentésében csupán az ügy előzményei körében adta elő, hogy az érintett személy megbízásából, a megbízó állítása alapján, milyen ügyben látott el képviselő-

tet, azt nem állította, hogy a bűncselekményeket a felperes követte el. Ugyanakkor a valótlan állítás sem eredményezi feltétlenül a jogsértés megállapítását, a tényállítások megalapozottsága ugyanis a feljelentés alapján megindult eljárásban dönthető el. Valamely hatóság előtti eljárás kezdeményezése csak akkor valósít meg személyiségi jogsértést, ha az indokolatlanul sértő, lealázó kijelentéseket tartalmaz, vagy az észszerű gondolkodásnak nem megfelelő önkényes, valótlan értékítéletet fogalmaz meg, amely az adott feljelentésben nem valósult meg. A feljelentésben a felek között korábban folyamatban volt büntetőeljárásban beszerzett szakértői véleménnyel összefüggésben az ítélet többek között kifejtette, hogy az azon alapuló nyilatkozatok nem alkalmasak a becsület csorbítására, nem lépik túl a perbeli joggyakorlás megengedett kereteit, továbbá az alperes a felperes személyes adatait a feljelentésben nem öncélúan, hanem egy hivatalos eljárásban az általa érvényesíteni kívánt jog alátámasztásaként saját igényérvényesítése érdekében használta fel, ezért nem sértette meg az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) rendelkezéseit. Az elsőfokú bíróság a viszontkeresetet érdemben vizsgálta, és azt megalapozottnak találta.

- [6] Indokolása szerint a büntetőeljárásban felvett jegyzőkönyvben rögzített azon közlések, amely szerint a felperes mint vádlott a feljelentő alperest idiótának, szuggesztív paranoidnak nevezte, illetve azt a látszatot keltette, hogy az alperes vette rá az ügyfelét valamilyen cselekményre, a büntetőeljárásában a védelem körében tett kijelentések, amelyek jogsértő jellege, tekintettel a felek túlfűtött, elmérgesedett személyes viszonyára, nem volt megállapítható. Kifejtette továbbá, hogy a magánvádas eljárásokban azok megindítását már az elmérgesedett személyes viszony motiválja, az érintett személyek között gyakori az éles, túlfűtött, indulatos hangvétel, ezért a felperes vádlottkénti kijelentései még akkor sem érik el a személyiségi jog sérelmének védelmi szintjét, ha egyéb körülmények között a nyilatkozat jogsértő jellege nem lenne vitatható. Az elsőfokú bíróság értékelte továbbá, hogy a felek közötti jogviták, eljárások hangvétele eldurvult, az egymással szemben előterjesztett keresetek, viszontkeresetek, feljelentések stílusa személyeskedő, azok jellege szokatlanul felfokozott. A Youtube-ra feltöltött videóban pedig a felperes saját ügyéről, az általa indított eljárás eredményéről számolt be, amely során saját véleményét, értékítéletét fejezte ki, amely nem jogsértő.
- [7] A peres felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítéletnek a viszontkeresetet elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezte és ebben a körben a pert megszüntette, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya és a kereseti illetékre vonatkozó rendelkezés helybenhagyta, továbbá rendelkezett az illeték és a perköltség megfizetéséről. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak a felperes keresetét elutasító indokaival. Hangsúlyozta, hogy a jogellenességet általánosságban kizárja, ha a sérelmezett kijelentés valamely hatóság vagy bíróság előtt az adott ügygel, vagy az adott ügyféllel kapcsolatban merül fel. Jogellenesség érdemben csak akkor állapítható meg, ha a hivatalos eljárás során tett feljelentés, vádemelés vagy egyéb előadás az adott ügy tárgyához nem tartozó személyiségi jogot sértő kijelentéseket tartalmaz. Miután az adott ügyben a sérelmezett közlések csak szűk körben, titoktartásra kötelezett személyek előtt vált ismertté, ezért azok nem alkalmasak a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. A felperesnek a becsületsértésre alapított kérelme vitatott véleménynyilvánítás hiányában nem lehet alapos. Megjegyezte továbbá, hogy az emberi méltóság sérelme pedig csak egyéb személyiségvédelmi igény hiányában, mint egy szubszidiárius tényállás lenne vizsgálható, ha a felperest emberi mivoltában érné sérelem, ezen feltételek azonban nem voltak megállapíthatóak a felperes kereseti kérelme tekintetében. Míg a személyes adatok védelméhez fűződő jog megsértésének megállapítását az zárja ki, hogy az alperes az Infotv. 5. § (1) bekezdés b) pontja szerint törvényi felhatalmazás alapján jutott a különleges személyes adatokat tartalmazó szakvélemény birtokába.
- [8] A másodfokú bíróság az alperes által előterjesztett viszontkereset vonatkozásában ítéletében azt állapította meg, hogy az az adott ügyben érdemben nem volt elbírálható. Indokolásában kifejtette, hogy a személyiségi jogi perekben nincs helye viszontkereset előterjesztésének pusztán azon az alapon, hogy a felperes az alperessel szemben személyiségi jogsértést követett el. A viszontkereset előterjesztésének feltétele, a jogviszonyazonosság, amely az adott perben nem teljesült, ezért a másodfokú bíróság a viszontkereset tekintetében a Pp. 251. § (1) bekezdése alapján, az elsőfokú ítélet e körben történő hatályon kívül helyezése mellett, a pert megszüntette.
- [9] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetének való helyt adást, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte azzal, hogy az ügyben másodfokon másik tanács járjon el. Az elsődleges kérelme elutasítása esetén az általa előterjesztett sérelemdíjigény nagyságához képest mindenképpen súlyosan aránytalan perköltség fizetésre kötelező rendelkezés megváltoztatását kérte. A felperes az alperes viszontkeresete tekintetében kérte

a másodfokú ítélet hatályon kívül helyező és pert megszüntető rendelkezésének hatályon kívül helyezését, és a másodfokú bíróság fellebbezés érdemi elbírálásra kötelezését másodfokon másik eljáró tanács kijelölése mellett. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő. A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét részben, a viszontkereset elbírálhatóságát illetően és a perköltség vonatkozásában találta alaposnak.

- [10] A Kúria a felülvizsgálati kérelem alapján megvizsgálta és megállapította, hogy nem történt olyan eljárási szabálysértés, amely a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását indokolná. Kifejtette továbbá, hogy mindenben egyetértett a jogerős ítéletnek a felperes keresetét elutasító álláspontjával és indokaival. Ugyanakkor alaposnak találta a felperesnek az alperes viszontkeresetének érdemi elbírálására irányuló felülvizsgálati kérelmét. Utalva a Pp. 147. § (1) bekezdésében foglaltakra a Kúria kifejtette, hogy nem értett egyet a másodfokú bíróság azon álláspontjával és nincs tudomása olyan ítélkezési gyakorlatról, amely elvi jelentőséggel rögzítette volna, hogy személyiségi jogi perben nincs helye viszontkereset előterjesztésének csupán azon az alapon, hogy az alperes arra hivatkozik, hogy a felperes vele szemben személyiségi jogsértést követett el.
- [11] A kúriai döntés indokolása kifejtette, hogy az alperes által állított jogsértések szoros összefüggésben vannak a peres felek között elmérgesedett viszonyral, a viszontkereset tárgya kapcsolódást mutat a felperes által előterjesztett keresettel. A Kúria megítélése szerint nem mellőzhető a viszontkereset érdemi vizsgálata, ezért ebben a körben a Kúria a másodfokú bíróság ítéletének a pert megszüntető rendelkezését a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdései alapján hatályon kívül helyezte, továbbá mivel a viszontkereset elbírálásához szükséges adatok a rendelkezésre álltak, érdemben döntött az elsőfokú ítélet viszontkeresetet elutasító rendelkezése tárgyában. Ennek során a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen vonta az értékelés körébe, hogy a kifogásolt közlések jelentős része egy büntetőeljárás tárgyalási jegyzőkönyvében szerepelnek, ahol a felperes vádlottként nyilatkozott meg. Bár a felperes kétségtelenül erőteljes kifejezésekkel minősítette az alperes személyiségét, azonban csakúgy, mint a kereset esetében, itt is figyelembe vette a Kúria, hogy milyen körben és milyen nyilvánosság mellett születtek a sérelmezett kijelentések, és nem hagyhatta figyelmen kívül a felek túlfűtött, személyeskedő, indulatoktól fűtött viszonyát sem. Megjegyezte indokolásában, hogy a magánvádas eljárásokban az eljárás megindítását is általában az elmérgesedett személyes viszony motiválhatja. A Youtube-ra feltöltött videóban elhangzott sérelmezett kitételek vonatkozásában a felperes alappal hivatkozott arra, hogy a bíróság működésével kapcsolatos véleményét fejezte ki és arról is véleményt formált, hogy őt a saját álláspontja szerint az alperes megrágalmazta. A felperes alapvetően a szabad véleménynyilvánítás keretei között az alperes vonatkozásában a felperes által indított büntetőeljárás eredményéről számolt be, arról fejtette ki véleményét. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a „kamu igazolás” kitétel nem okirathamisítás állítása, hanem vélemény. A felperes áttételesen sem tett olyan állítást, hogy az alperest száz bűncselekmény miatt jogerősen elmarasztalták volna.
- [12] A kúriai döntés kifejtette továbbá, hogy a viszontkereset tekintetében a keresettel azonos módon kell értékelni a felek elmérgesedett viszonyát, az egymással szemben indított eljárások sokaságát és az ebben a vonatkozásban kifejtendő vélemények túrési kötelezettségét. Utalva az Alkotmánybíróság 36/1994. (VII. 24.) AB határozatának tételmondatára, hangsúlyozta, hogy az abban foglaltakra is tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes véleményét fejtette ki arról, hogy a bíró az alperes szavahihetőségét illetően milyen kijelentést tett, illetve hogy miként minősíti a felperes saját ügyét. Szintén a felperes véleményének tekinthető az a kijelentés, hogy az alperes belátási képessége hiányzik és ebben az esetben is értékelni kell a felek elmérgesedett viszonyát, a közlések hangvételének kölcsönösen eldurvult voltát, az egymással szemben tett nyilatkozatok stílusát, továbbá a személyeskedő jelleg szokatlanul felfokozott voltát.
- [13] A Kúria a fentiek alapján összességében úgy ítélte meg, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján, az adott jogszabályi keretek között, a kialakult bírói gyakorlatra is figyelemmel, az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el érdemben az alperes viszontkeresetét. A Kúria részben alaposnak találta a felperesnek a perköltség viselésére vonatkozó felülvizsgálati kérelmét. Megállapította, hogy miután a felek egyaránt pervesztesek lettek a kereset, illetve a viszontkereset jogalapjának elutasítása tekintetében, ezért az összecszerűség vonatkozásában, függetlenül a felek által érvényesített igény eltérő mértékétől, döntést hozni nem kellett. Ezért a Kúria a Pp. 81. § (1) bekezdése alkalmazásával úgy határozott, hogy az alperes a másodfokú és a felülvizsgálati eljárás költségét maga viseli.
- [14] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletnek a viszontkereset tárgyában a pert megszüntető rendelkezését – az eljárási költség és az illetékvisszatérítésére is kiterjedően – a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül

helyezte, és a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta, ezt meghaladóan a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

- [15] Az indítványozó ezt követően az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasszal élt az Alkotmánybíróság előtt, a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.291/2019/7. számú ítéletének a viszontkeresetre vonatkozó rendelkezései alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését kérve. A tényállás ismertetését követően az indítvány kifejtette, hogy a támadott ítélet nem vette figyelembe – többek között – az Alkotmánybíróság 1/2015. (I. 15.) AB határozatában foglaltakat. Összefoglalta az Alkotmánybíróságnak az ügyvédség és az ügyvédi hivatás alkotmányos helyzetére és az ügyvédi hivatás alapjogokkal fennálló kapcsolatára vonatkozó legfontosabb megállapításait. Többek között hangsúlyozta, hogy az ügyvédség a jogállami igazságszolgáltatás rendes működése alapértékének és az alapjogok tényleges érvényesüléséhez nélkülözhetetlen intézménye, amely nélkül sem az igazságszolgáltatás rendes működése, sem az alapjogok védelme nem biztosítható. Az ügyvédi hivatás és az ügyvédség intézményének alkotmányjogi értelemben vett alapvető garanciális jellegű sajátossága a függetlenség, amelynek legfőbb biztosítéka az, hogy mind az ügyvédség mint intézmény, mind az egyes ügyvéd egzisztenciális fenntartása a piacon kerül megmértetésre és finanszírozásra. Az ügyvédi hivatás megfelelő ellátásának feltétele az, hogy az állam biztosítsa az ügyvédség intézményének a működéséhez és ezen keresztül az ügyvédi tevékenységhez szükséges közbizalom fennmaradását. Érvelése szerint ez a jogsérelem a jogállami igazságszolgáltatás rendes működésének alapértékét veszélyezteti annyiban, hogy ha az ügyvédnek tartani kell attól, hogy ügyvédi jó hírnevét, emberi méltóságát a törvény nem védi meg, az ellenérdekű fél jogsértése esetén, akkor az Alaptörvény által védett alapjogvédelmi funkcióját nem tudja megfelelően gyakorolni.
- [16] További érvként említette a véleménynyilvánítás szabadsága korlátozásának szükségessége mellett, hogy az ügyvéd jó hírneve nemcsak saját személyiségi jogát, hanem az ügyvédi piacon való érvényesülését (egzisztenciáját) is meghatározza, ez pedig az ügyvédi függetlenség alkotmányos garanciája. Nézete szerint ugyancsak korlátozható a véleménynyilvánítás szabadsága az ügyvédséggel szemben az állam intézményvédelmi kötelezettsége alapján biztosítandó közbizalom fenntartása érdekében is. Az ügyvéd ugyanis joggal várja el a törvénytől azt, hogy ha jogszerűen végzi az ügyvédi tevékenységét, akkor az állam minden rendelkezésre álló eszközzel védje meg őt a vele szemben megnyilvánuló közbizalmat sértő vagy kizáró minden jogellenes magatartástól. Álláspontja szerint a bíróságnak ítélezési tevékenysége során a konkrét ügyben fel kellett volna ismerie az ügyvédi hivatás alapjogokkal fennálló szoros kapcsolatát, a hivatás Alkotmánybíróság által korábban már megállapított alkotmányos alapértékeit, valamint az eljáró ügyvéd emberi méltósághoz való alapjogát és erre is figyelemmel kellett volna elvégeznie az alapjogi mérlegelést.
- [17] Az indítvány részletezte a befogadási feltételek fennállását. Előadta továbbá, hogy a Kúria döntése során álláspontja szerint figyelmen kívül hagyta, hogy a (vizont)keresete az emberi méltóságot sértő kijelentéseket is sérelmezett. Csupán a közöttük fennálló „elmérgesedett” viszonyra hivatkozott, nem vette figyelembe – vallja az indítványozó –, a felperes mintegy tíz éve igyekszik őt ellehetetleníteni. Alaptörvény-ellenesnek véli, hogy az interneten, Youtube videókban büntetőeljárás alanyaiként beszél az indítványozóról, annak ellenére, hogy az Alkotmánybíróság hasonló esetben {8/2018. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [27]} a panaszt megalapozottnak találta.
- [18] Az indítványozó utalt továbbá arra, hogy egyetlen ügyvéd sem vállalná a családon belüli erőszak áldozatainak képviselőtét, ha azzal kell számolnia, hogy cserébe tíz éven keresztül zaklatják, fenyegetik, rágalmazzák, interneten lejáratják mint ügyvédet, tönkreteszik a praxisát. Érvelése szerint a Kúria döntése során figyelmen kívül hagyta, hogy a személyes adatok védelmét az Alaptörvény biztosítja, ugyanakkor a felperes nemcsak az indítványozó összes adatát, de a bűnügyi személyes adatait is nyilvánosságra hozta. Szintén figyelmen kívül hagyta a Kúria – álláspontja szerint –, hogy a viszontkereset tekintetében született permegszüntető végzéssel szemben önálló, rendes jogorvoslati, fellebbezési jogot biztosít a polgári perrendtartás, tekintettel arra, hogy a permegszüntetés alapja eljárásjogi indok, így a másodfokú eljárásban az elsőfokú ítélet érdemi vizsgálatára nem került sor. Nézete szerint a felülvizsgálati eljárás előfeltétele nem állt fenn, így a felülvizsgálati eljárás lefolytatása sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében deklarált jogorvoslati joghoz való alapjogot, mivel megfosztotta a másodfokú felülbírálat lehetőségétől, továbbá a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat igénybevételenek lehetőségétől a viszontkereset érdemi pertárgya tekintetében. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a kúriai döntés sérti az Alaptörvény II. cikkben, VI. cikk (1) bekezdésében, IX. cikk (4) bekezdésében deklarált emberi méltóság sértetlenségéhez, és a magánélet védelmének részét képező jó hírnév tiszteletben tartásához való alapjogot.

- [19] Az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata egységes és konzekvens abban a tekintetben, idézi az indítványozó, hogy az adott személy hivatását az emberi integritás meghatározó részének tekinti, így a magánélet és az az emberi méltóság alapjogi védelmét élvezi. A véleménynyilvánításhoz való jog mint konkuráló alapjog korláta mások emberi méltóságának sérelme. Tekintettel arra, hogy az alapeljárás felperes súlyosan sértő nyilatkozatait rendre a szakmai tevékenységgel és hivatásával kapcsolatban, valamint mind hivatása gyakorlása, mind pedig magánemberként tanúsított magatartása kapcsán tette, így azok a személyisége lényegi részét érintik, szorosan kapcsolódva az emberi méltósághoz való joghoz. Hivatkozása szerint a Kúria helyesen állapította meg, hogy a viszontkeresetet érdemben kellett volna elbírálnia az első- és másodfokú bíróságnak, utalt arra, hogy más esetekben az érdemi elbírálás megtörtént. Kifejtette, mivel az Alaptörvény rendelkezései szerint az emberi méltóságot sértő kijelentések mindenképp jogellenesek, és ez alól semmiféle kivételt nem fogad el az Alaptörvény, továbbá miután az, ha valakit az internet nagy nyilvánossága előtt idiótának neveznek, sérti a becsületet és az emberi méltóságot, a bíróság nem utasíthatta volna el a viszontkeresetet, ahogyan egyébként más esetekben a bíróság elmarasztaló döntést hozott ugyanezen kijelentés kapcsán.
- [20] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmével összefüggésben az indítványozó előadta, hogy a Kúria elvonta a Fővárosi Ítéletábla hatáskörét akkor, amikor a viszontkereset tekintetében másodfokú, jogerős érdemi ítélet hiányában hozott felülvizsgálati ítéletet, majd megállapította, hogy döntése ellen további felülvizsgálatnak nincs helye. Az Alaptörvény XV. cikkének sérelmével összefüggésben előadta, hogy esetében a bíróság tíz éven keresztül nem biztosított védelmet a felperes durva, sok esetben vulgáris, trágár, emberi méltóságát sértő kijelentései ellen, az ilyen eljárás tisztességtelen és diszkriminatív, ezzel sérti az Alaptörvény hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó szabályait. Hivatkozott arra, hogy a bíróságok a többi, laikus személy számára ilyen esetben biztosít jogvédelmet, azonban számára mint ügyvéd számára nem, hanem az ügyvédek esetében elfogadhatónak tartják a bíróságok az emberi méltóságot súlyosan sértő kijelentéseket, ezáltal hátrányosan különböztetik meg őt mint ügyvédet másokkal szemben.
- [21] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [22] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mindenképp azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az indítvánnyal szemben támasztott törvényi követelményeknek. Erre nézve a következőket állapította meg.
- [23] 3.1. Az indítványozó a kifogásolt kúriai ítéletet 2020. november 4-én vette át míg az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2020. november 30-án adta postára az Alkotmánybíróság részére, így az alkotmányjogi panasz – az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján – határidőben került előterjesztésre.
- [24] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.291/2019/7. számú ítélete alkotmányossági vizsgálatát kérte, amely az ügy érdemében hozott, jogorvoslattal nem támadható döntése, mivel ellene fellebbezésnek nincs helye. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és az egyedi ügyben való érintettsége megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben peres fél, az ügy alperese. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozatokkal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [25] 3.2. A kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek az alábbiak szerint tesz eleget: tartalmazza: a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó(i) jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §) b) az eljárás megindításának indokát (az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt bírói döntés alapjogát sérti); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.291/2019/7. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [I. cikk (3) bekezdését, II. cikkét, VI. cikk (1) és (3) bekezdéseit, IX. cikk (4) bekezdését, XV. cikk (2) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) be-

- kezdését, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdését]; f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a viszontkereset vonatkozásában a támadott kúriai döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.
- [26] Az indítvány az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése sérelmét is állította, ugyanakkor ezen alaptörvényi rendelkezése nem biztosít alkotmányjogi panaszban érvényesíthető jogot {vö. pl. 3371/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3343/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [9]}. Ezért a panasz ebben az elemében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeit.
- [27] Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy az indítvány az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése sérelmét állító részében szintén nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdése e) pontjában foglaltaknak, mely szerint az indítványnak részben indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az indítvány véleménynyilvánítási joggal összefüggő érvelése szerint ugyanis a konkrét ügyben az indítványozó nem a véleménynyilvánítási joga sérelmét állítja, hanem az alkotmányjogi panaszában előadott érvelése szerint is a felperes véleménynyilvánítási joga konkurál az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magán-, családi és jó hírnévhez való jogával, illetve az Alaptörvény II. cikkébe foglalt emberi méltósághoz való jogával, melyeket annak folytán sérülni vél, így az indítványozó saját véleménynyilvánítási jogának sérelmét az általa hivatkozottak nem érintik.
- [28] Az Alkotmánybíróság a határozott kérelem követelményét vizsgálva azt is megállapította, hogy az indítvány sem a „tisztességes eljáráshoz való jogként” említett, de az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéseként megjelölt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, sem az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe foglalt jogorvoslathoz való jog tekintetében nem felel meg a határozott kérelem követelményének. Az indítványozó ugyanis az Alaptörvény kifogásolt rendelkezéseinek sérelmét csupán állította, azonban valójában nem igazolta, hogy az állított alapjogsérelem az adott bírósági ügyben a viszontkereset vonatkozásában pontosan hogyan valósulhatott meg.
- [29] Az Alkotmánybíróság ismételten hangsúlyozza, hogy hatáskörébe kizárólag a bírói döntéseknek az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Az alkotmányjogi panasz ugyanakkor nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. Az indítványozó azon hivatkozásával összefüggésben, amely szerint a kúriai döntés (az indítványozó álláspontja szerint) a viszontkereset vonatkozásában nem hozhatott volna érdemi döntést, utal az Alkotmánybíróság a kúriai döntés indokolásában is hivatkozott régi Pp. 275. § (4) bekezdésében foglaltakra és egyben hangsúlyozza, hogy jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [30] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadott kifogásai valójában a felülvizsgálati bíróság jogszabályértelmezési tevékenységét támadják. Az Alkotmánybíróságnak ugyanakkor az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető tehát a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálata eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ezért az indítvány ebben a részében sem alkalmas az érdemi elbírálásra.
- [31] Az Alkotmánybíróság továbbá kiemeli, hogy következetes gyakorlatának megfelelően az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik, ebből következően nem terjed ki a felülvizsgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra, így az indítványban kifejtettek nem hozhatók összefüggésbe a felülvizsgálat során hozott bírói döntéssel {3344/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [32] 3.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását. Ezért az indítványnak az Alaptörvény II. cikke, VI. cikk (1) és (3) bekezdései, továbbá XV. cikke sérelmét állító részében

az Alkotmánybíróság az említettek fennállását vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy az indítványozó által a fenti, az Alaptörvény II. cikke, VI. cikk (1) és (3) bekezdéseit érintő, azokkal összefüggő kérdéseket az Alkotmánybíróság már számos esetben vizsgálta, arra kialakult gyakorlattal rendelkezik. Jelen ügyben azonban az alkotmányjogi panasz a fentiekben foglalt alaptörvényi rendelkezések sérelmét állító részében sem tartalmaz olyan alkotmányjogi érveket, amelyek megfelelnek az Abtv. 29. §-a által támasztott követelménynek, ehelyett az indítványozó által előadottak lényegében a számára kedvezőtlen kúriai ítéletnek a tételes jogi alapon történő megváltoztatását célozza, nevezetesen azt, hogy az indítványozó viszontkeresete vonatkozásában számára kedvező döntés szülessen.

- [33] 4. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány részben nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, részben pedig nem felel meg az Abtv. befogadhatósági feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.
- [34] 5. Az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság a jogerős ítélet végrehajtását az alkotmányjogi panasz eljárásának befejezéséig függessze fel. Az Alkotmánybíróság kivételesen, az Abtv. 61. § (1) bekezdésében foglalt körülmények fennállása esetén hívhatja fel a bíróságot a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére, jelen ügyben azonban a visszautasításra tekintettel erről nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2021. június 15.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2140/2020.

• • •